

10 ΜΑΡ, 2017

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αναστάσεως 2 & Τσιγάντε
101 91 Παπάγου , τηλ. 210 6508338

Παπάγου 10.03.2017

Αρ. Πρωτ 202

✓ Προς τη
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου

Τμήμα **Αναφορών**

ΘΕΜΑ: «Μεγάλες πιέσεις ασκούν οι εργολάβοι για την επιστροφή του αμαρτωλού μαθηματικού τύπου στην επιλογή αναδόχου στα Δημόσια έργα»

ΣΧΕΤ: Η ΠΑΒ 1126/09.02.2017 που κατέθεσε στη Βουλή,
ο Βουλευτής κύριος Νικόλαος Νικολόπουλος

ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ. Νικόλαο Νικολόπουλο

Σε απάντηση της παραπάνω σχετικής Αναφοράς ,παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κύριο Βουλευτή ότι επισυνάπτουμε το με αρ.πρωτ.ΔΝΣ/γ/οικ.14502/Φ9/28-2-2017 σχετικό έγγραφο της Δ/σης Νομοθετικού Συντονισμού και Καλής Νομοθέτησης και το με αρ. πρωτ. ΔΑΕΕ/231/Φ.ΒΟΥΛΗ/15-2-2017 σχετικό έγγραφο της Δ/σης Αντιπλημμυρικών & Εγγειοβελτιωτικών Έργων ,για ενημέρωση.

Συνημμένα

- το με αρ.πρωτ.ΔΝΣ/γ/οικ.14502/Φ9/28-2-2017 σχετικό έγγραφο
- το με αρ. πρωτ. ΔΑΕΕ/231/Φ.ΒΟΥΛΗ/15-2-2017 σχετικό έγγραφο

Εσωτ.Διανομή
Γρ. Κοιν. Ελέγχου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚ. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
& ΚΑΛΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ (ΔΝΣ)

Τμήμα : γ'
 Ταχ. Δ/ση : Χαρ. Τρικούπη 182
 Ταχ. Κωδ. : 10178 Αθήνα
 Τηλέφωνο : 213 1523 555
 ΦΑΞ : 210 64.38.662

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
 Ημερομ.: 01.03.2017
 Αριθμ. Πρωτ.: 583

Αθήνα, 28-2-2017

Αριθ. Πρωτ. ΔΝΣ γ/ οικ.14502 /Φ9

ΠΡΟΣ : ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

ιδίου Υπουργείου
 Αναστάσεως 2 & Τσιγάντε
 Παπάγος 10191 (μέσω email)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στη με αριθμ.1126/9-2-2017 Αναφορά του Βουλευτή κ. Νικολόπουλου

Σε απάντηση του με αριθμ.πρωτ. 202/10-2-2017 εγγράφου σας, που αφορά στην Αναφορά που έχει κατατεθεί στη Βουλή των Ελλήνων από τον Βουλευτή κ. Νικολόπουλο και όσον αφορά θέματα, που άπτονται των αρμοδιοτήτων μας, σας πληροφορούμε ότι:

Με τη με αριθμ. 5996/2.9.2016 απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων (ΑΔΑ: 7ΒΓ74653ΟΞ-ΣΦ3) ανατέθηκε στα Τμήματα Κατασκευών και Μελετών του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων (ΣΔΕ) της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, η σύνταξη «προσχεδίων» των υπουργικών αποφάσεων και εγκυκλίων που προβλέπονται στους ν.4412/2016 και 4413/2016 και αφορούν σε συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών και έργων παραχωρήσεων αντίστοιχα καθώς και η σύνταξη των απαιτούμενων οδηγών εφαρμογής τους.

Για την υποστήριξη του έργου των Τμημάτων του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων της ΓΓΥ και την αποτελεσματικότερη ολοκλήρωση του έργου τους, συγκροτήθηκαν Ομάδες Εργασίας για την επεξεργασία και σύνταξη τεκμηριωμένων εισηγήσεων στα αρμόδια τμήματα του ΣΔΕ.

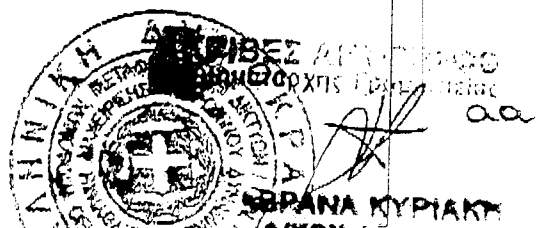
Η προβλεπόμενη στο άρθρο 88 παρ. 6 του Ν. 4412/16 εγκύκλιος έχει ανατεθεί σε επιμέρους ομάδα εργασίας, η οποία αναμένεται να παραδώσει τη σχετική εισήγηση της.

Εσωτ.Διανομή:

ΔΝΣ(2)

Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ Δ/ΣΗΣ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΑΥΡΟΜΑΤΑΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ημερομ.: 16.02.2017
Αριθμ. Πρωτ.: 462

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

E-mail

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
Γ.Δ.Υ.Κ.Υ.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ &
ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΩΝ
ΕΡΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ : Σχ. Πρ. και Μελετών (α)
Ταχ. Δ/ση : Φαναριωτών 9
Ταχ. Κώδικας : 114 71 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Μ. Ντζοίδου
Γ. Κανελλόπουλος
Τηλέφωνο : 210-6445289
210-6424397
FAX : 210-6428085
E-mail : d7.gram@ggde.gr

Αθήνα, 15 Φεβρουαρίου 2017
Αρ. Πρ. ΔΑΕΕ/231/Φ. ΒΟΥΛΗ

ΠΡΟΣ

1. ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΤΗΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
2. Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
FAX: 210 6508299
email: gke.ypodomes@yme.gov.gr

ΘΕΜΑ : Η με αρ. πρωτ. 1126/9-2-2017 Ερώτηση προς τη Βουλή των Ελλήνων.
Σχετ. : Το με αρ. πρωτ. 202/10-2-2017 έγγραφό σας (ΔΑΕΕ/231/10-2-2017).

Σε απάντηση στη με αρ. πρωτ. 1126/9-2-2017 Αναφορά, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, από τον βουλευτή κ. Νικολόπουλο Νίκο, του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος Ελλάδος, με θέμα: «Μεγάλες πιέσεις ασκούν οι εργολάβοι για την επιστροφή του αμαρτωλού μαθηματικού τύπου στην επιλογή αναδόχου στο Δημόσια Έργα», σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

1. Ο Ν.4412/2016 (Α' 147) με τον οποίο θεσπίζεται νέο νομοθετικό πλαίσιο δημοσίων συμβάσεων, αποτελεί προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις: α) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (L94), και β) της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις προμήθειες φορέων, που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ.
2. Ο Ν.4413/2016 (Α' 148) με τον οποίο θεσπίζεται νέο νομοθετικό πλαίσιο συμβάσεων παραχώρησης, αποτελεί προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης.

3. Για την εφαρμογή του Ν.4412/2016 απαιτείται η έκδοση των προβλεπόμενων υπουργικών αποφάσεων και εγκυκλίων, για τις οποίες θα συντάσσονταν «προσχέδια» σύμφωνα με την υπ. αριθ.5696/02-09-2016 απόφαση του Υπουργού Υ.ΜΕ.ΔΙ.
4. Στις ανωτέρω εγκυκλίους περιλαμβάνεται και η εγκύκλιος για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μιας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής (ΑΧΠ), ως αναφέρεται στο άρθρο 88 παρ. 6 του νόμου, για την οποία συντάχθηκε προσχέδιο Εγκυκλίου. Το οποίο όμως δεν έχει ακόμη οριστικοποιηθεί.
5. Στο προσχέδιο της εγκυκλίου αναφέρεται σαφώς ότι *«Η μεθοδολογία εντοπισμού ΑΧΠ που καθορίζεται στο άρθρο 4 της παρούσας, προορίζεται να εφαρμόζεται από τις ΑΑ προκειμένου να εντοπιστούν ΑΧΠ. Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να θεωρείται ως αυτόματο κριτήριο αποκλεισμού αυτών των προσφορών»*. Για τις προσφορές που χαρακτηρίζονται ως ΑΧΠ θα πρέπει οι Αναθέτουσες Αρχές να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την προσφορά τους κατά τις προβλέψεις της παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4412/2016. Σύμφωνα με το παραπάνω καθίσταται σαφές ότι δεν πρέπει να συγχέεται η ανωτέρω διαδικασία με τον μαθηματικό τύπο επιλογής αναδόχου.
6. Στο προσχέδιο της Εγκυκλίου αναφέρεται επίσης ότι *«λόγω της μη διάθεσης προς το παρόν συνολικού Ενιαίου Κανονισμού Αναλυτικών και Περιγραφικών Τιμολογίων με τον οποίο μπορεί να προσεγγίζεται αξιόπιστα το πραγματικό κόστος των έργων, η εφαρμογή απόλυτων κριτηρίων χαρακτηρισμού μιας προσφοράς ως ΑΧΠ είναι πρακτικά ιδιαίτερα προβληματική»* και ότι *«Για το λόγο αυτό κρίθηκε ότι το «μέσο κόστος» του αντικειμένου της σύμβασης μπορεί να προσεγγιστεί με το μέσο όρο των προσφορών και συνεπώς κριτήριο για το χαρακτηρισμό μιας προσφοράς ως ΑΧΠ θεωρήθηκε ένα περιθώριο από αυτό το μέσο όρο.»*
7. Οι εργοληπτικές και οι Μελετητικές οργανώσεις στα υπομνήματά τους στο Υπουργείο παραδέχονται ότι, αυτή την περίοδο, προσφέρουν στους διαγωνισμούς υπερβολικές εκπτώσεις που ισοδυναμούν μερικές φορές και με προσφορές κάτω του κόστους και επομένως αυταπόδεικτο ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (ΑΧΠ), για τις οποίες, βάσει της κείμενης νομοθεσίας, οι αναθέτουσες αρχές είναι υποχρεωμένες να κάνουν πρόσκληση για παροχή διευκρινίσεων (αιτιολόγηση της προσφοράς, όπως έχει γίνει γνωστή η διαδικασία). Ο εντοπισμός και ο χαρακτηρισμός μιας προσφοράς ως ΑΧΠ δεν σημαίνει επιστροφή στο καθεστώς του «μαθηματικού τύπου». Η διαδικασία των εξηγήσεων και της αξιολόγησής τους προσδιορίζεται στο άρθρο 69 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ.
8. Για το θέμα της δυνατότητας να γίνει επίκληση και αποδοχή ως ικανοποιητική εξήγηση της ΑΧΠ προσφοράς με οικονομική απώλεια του προσφέροντος, αναφέρεται ότι τέτοια εξήγηση αξιολογείται ότι δεν εξηγεί κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της

τιμής ή του κόστους που προσφέρεται και η προσφορά θεωρείται ως μη κανονική. Επομένως μετά την ουσιαστική και αντικειμενική αξιολόγησης των υποβαλλομένων εξηγήσεων δεν τίθεται θέμα αποδοχής προσφορών κάτω του κόστους.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Χρονολογικό Αρχείο
2. Φ.Βουλή
3. Τμήμα α
4. Μ. Ντζοϊδου

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΟΤΣΩΝΗΣ
ΠΟΛ. ΜΗΧ. με Α'β

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ-ΕΞΗΓΗΣΕΩΝ ΑΧΠ

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΡΟΠΗΣ ΑΧΠ

1. Η Νομοθεσία που ισχύει σήμερα στη χώρα μας καθορίζει δύο εναλλακτικά κριτήρια ανάθεσης: χαμηλότερη τιμή ή πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά (σύνθετο κριτήριο που συμπεριλαμβάνει τιμή και άλλα υποκριτήρια).

Το πρώτο κριτήριο φαίνεται αρχικά να διασφαλίζει την αντικειμενικότητα της επιλογής του Κυρίου του Έργου (ΚτΕ). Στην περίπτωση όμως του δευτέρου, συνήθως κάποια υποκριτήρια αποτιμώνται υποκειμενικά με επακόλουθο κίνδυνο ενστάσεων, καθυστερήσεων και δημόσιας κριτικής. Στη χώρα μας εφαρμόσθηκε ευρύτατα το πρώτο κριτήριο, ενώ το σύνθετο σπανίως (για μελέτη - κατασκευή).

Οι αναθέσεις με κριτήριο τη χαμηλότερη τιμή προσφοράς οδηγούν συχνά στην υποβολή μη ρεαλιστικών προσφορών, δηλαδή ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών (ΑΧΠ), που κατά την κατασκευή έχουν ως αποτέλεσμα παράλογες αξιώσεις του αναδόχου και συνεπώς σοβαρές καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση του έργου.

2. Αυτό πρέπει να αντιμετωπίσουμε

3. Παγκοσμίως υπάρχει σοβαρός προβληματισμός για την ύπαρξη ΑΧΠ, επειδή οι προσφορές αυτές νοθεύουν τον πραγματικό ανταγωνισμό και θα έπρεπε να εξαιρούνται από τη διαγωνιστική διαδικασία

4. Π.χ υπάρχουν παραδείγματα χωρών που απορρίπτουν κάθε προσφορά που είναι υψηλότερη κατά 25% από τη χαμηλότερη προσφορά και τιμωρούν τις εταιρείες που προσφέρουν αυτές τις προσφορές με αποκλεισμό από επόμενους διαγωνισμούς

5. Επιστημονικά επίσης έχουν αναπτυχθεί στατιστικές μέθοδοι για τον εντοπισμό μη τον αποκλεισμό τους από το διαγωνισμό να προκύπτει κανονική καμπύλη κατανομής προσφορών

6. Σε άλλες χώρες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων από τις ΑΧΠ έχει εφαρμοστεί η μέθοδος της μέσης προσφοράς.

Επιλέγεται δηλαδή ως ανάδοχος εκείνος του οποίου η προσφορά εγγίζει περισσότερο τον αριθμητικό ή το σταθμικό μέσο όρο των προσφορών που δεν έχουν αποκλειστεί ως πολύ υψηλές ή πολύ χαμηλές

7. Οι μέθοδοι εντοπισμού και πιθανώς των ΑΧΠ περιορίζουν τα προβλήματα παράλογων αξιώσεων και καθυστερήσεων κατά τη διάρκεια της κατασκευής αλλά επίσης μπορεί να υπάρχει η σκέψη, ότι ο ανάδοχος θα είναι κάποιος με λιγότερο συμφέρουσα οικονομική επιλογή για τον Κ.Ε. Επίσης έχουν εμφανιστεί φαινόμενα αθέμιτης σύμπραξης υποψηφίων αναδόχων, τα οποία πρέπει να αντιμετωπίζονται με διασφαλίσεις (μέτρα) που τις αποτρέπουν.

8. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 69 για τις Δημόσιες Συμβάσεις όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά.

9. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 69 μπορούν να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθετεί ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή των υπηρεσιών ή για την εκτέλεση του έργου

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα

δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 18 παράγραφος 2

(διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας)

ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 71 (διατάξεις για Υπεργολαβία)

στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

10. Η αναθέτουσα αρχή ΑΑ αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (για τις εξηγήσεις που απαιτούν οι ΑΑ σε περίπτωση ΑΧΠ)

11. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις του άρθρου 18 παράγραφος 2 της Οδηγίας.

12. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση όπου η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή.

13. Εφόσον τους ζητηθεί, τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας, κάθε πληροφορία που έχουν στη διάθεσή τους —όπως νόμους, κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις καθολικής ισχύος ή εθνικά τεχνικά πρότυπα— σχετική με το δικαιολογητικό και τα έγγραφα που προσκομίζονται σε σχέση με τις λεπτομέρειες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 69 της οδηγίας (σχετικά με τις εξηγήσεις που ζητούν οι ΑΑ).

Επομένως οι Αναθέτουσες Αρχές (ΑΑ) είναι υποχρεωμένες από το άρθρο 69 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ να ζητήσουν υποχρεωτικά εξηγήσεις («αιτιολόγηση της προσφοράς») από τους υποψηφίους αναδόχους, όταν οι προσφορές τους φαίνονται

ασυνήθιστα χαμηλές (ΑΧΠ) σε σχέση με τον προϋπολογισμό των έργων ή των μελετών και Υπηρεσιών, και να υποβληθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας 10 ημερών από τη γραπτή πρόσκληση της ΑΑ.

Χωρίς αυτή τη διαδικασία και αξιολόγηση των εξηγήσεων δεν μπορεί να απορρίψει Υπερβολικά Χαμηλές Προσφορές δηλαδή και προσφορές κάτω του κόστους.

Τα κρίσιμα σημεία σε αυτή τη διαδικασία που επιβάλλεται από την Ευρωπαϊκή Κοινοτική οδηγία αλλά και από το Νόμο 4412/2016 είναι:

- α) Με ποια μέθοδο μία ΑΑ αποφασίζει το εάν ή όχι είναι μία προσφορά ΑΧΠ : Είναι καλό μία ΑΑ να αφεθεί να αποφασίσει χωρίς δεσμευτική, αντικειμενική και οριζόντια εφαρμοζόμενη μεθοδολογία σχετικά με το εάν μία προσφορά είναι ΑΧΠ
- β) Με ποια μεθοδολογία μία ΑΑ αποδέχεται ή όχι την αιτιολόγηση μίας ΑΧΠ. Είναι ωφέλιμο μία ΑΑ να αφεθεί να αποφασίσει χωρίς δεσμευτική, αντικειμενική και οριζόντια εφαρμοζόμενη μεθοδολογία για την αξιολόγηση της αιτιολόγησης?
- γ) Υπάρχουν χρηματικά όρια της σύμβασης κάτω από τα οποία μπορεί αυτόματα μία προσφορά που χαρακτηρίζεται ως ΑΧΠ, να αποκλείεται αυτόματα από την ανάθεση μίας δημόσιας σύμβασης;
- δ) Με ποιόν τρόπο διασφαλίζεται η διαδικασία της δημοπράτησης από τους εικονικά μετέχοντες σε αυτήν για να αλλοιωθεί το αποτέλεσμα του διαγωνισμού? Υπάρχουν επιπτώσεις / ποινές σε όσους συμμετέχουν και δεν υποβάλλουν αιτιολόγηση ενώ καλούνται ή υποβάλλουν μία άνευ περιεχομένου αιτιολόγηση .

Οι προσφορές που φαίνονται αφύσικα χαμηλές σε σχέση με το έργο, τις μελετές ή τις υπηρεσίες ενδέχεται να βασίζονται σε τεχνικά, οικονομικά ή νομικά αβάσιμες παραδοχές ή πρακτικές. Αυτό σημαίνει ότι όταν οι πραγματικές συνθήκες αποκαλύψουν το αβάσιμο των παραδοχών οι προσφορές αυτές μπορεί να αποδειχθούν ότι είναι οικονομικά μη βιώσιμες και οι ΑΑ θα βρεθούν αντιμέτωπες με την κλιμάκωση του κόστους και μια επίδοση που έχει αρνητικές επιπτώσεις για την υλοποίηση του έργου.

Οι συνέπειες από μια ΑΧΠ μπορεί να είναι:

- Εμπλοκή σε δικαστικές διαδικασίες (είτε γίνει αποδεκτή είτε απορριφθεί η ΑΧΠ)
- Απώλεια της δυνατότητας να επιλεγεί μια άλλη βιώσιμη προσφορά
- Διατάραξη και νόθευση του υγιούς ανταγωνισμού και της επί ίσοις όροις συμμετοχής στους διαγωνισμούς, με αλυσιδωτές συνέπειες στον κατασκευαστικό κλάδο
- Χαμηλή επιτελεστικότητα και επιδόσεις της σύμβασης (υποβάθμιση και μη επίτευξη ποιοτικών απαιτήσεων, περιορισμός των δαπανών για την ασφάλεια και υγεία καθώς και αυτών που απορρέουν από την εργατική νομοθεσία, μη εφαρμογή των αρχών και υποχρεώσεων για τη δέουσα περιβαλλοντική διαχείριση)
- Πιθανολογούμενη οικονομική κατάρρευση του αναδόχου από άσκηση μη βιώσιμης δραστηριότητας
- Μεγάλες διεκδικήσεις και διαφορές κατά την υλοποίηση της σύμβασης
- Αλλαγές του αντικειμένου της σύμβασης
- Μετακύλιση των συνεπειών στην κατασκευαστική αλυσίδα (π.χ. υπεργολάβοι, προμηθευτές) και επηρεασμός και αυτών
- Αυξημένο κόστος διαχείρισης μιας τέτοιας σύμβασης από την ΑΑ
- Κόστος καθυστέρησης και πιθανής επαναδημοπράτησης του αντικειμένου
- Απώλειες πόρων για λογαριασμό της ΑΑ
- Διακινδύνευση στρατηγικού σχεδιασμού ΑΑ

Το Υπουργείο έχει ολοκληρώσει τα περιγραφικά Τιμολόγια των έργων και τον Κανονισμό Προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών, καθώς και την Εγκύκλιο για τη διαδικασία εκπόνησης των μελετών που τις επόμενες μέρες θα δημοσιευθούν με σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις.

Επίσης έχει ξεκινήσει η διαδικασία αναθέσεων εκπόνησης νέων σύγχρονων προδιαγραφών μελετών και προετοιμαζόμαστε για την ανάθεση σύνταξης νέων αναλυτικών τιμολογίων, όπως προβλέπει ο νέος νόμος 4412/2016 και η διαδικασία σύνταξης και παραλαβής προβλέπεται να ολοκληρωθεί σε μια διετία περίπου.

Λόγω της μη διάθεσης προς το παρόν συνολικού "Ενιαίου Κανονισμού Αναλυτικών και Περιγραφικών Τιμολογίων με τον οποίο μπορεί να προσεγγίζεται αξιόπιστα το πραγματικό κόστος των έργων, κρίθηκε ότι το «μέσο κόστος» του αντικειμένου της σύμβασης μπορεί να προσεγγιστεί με το μέσο όρο των προσφορών και συνεπώς κριτήριο για το χαρακτηρισμό μιας προσφοράς ως ΑΧΠ

μπορεί να καθιερωθεί ένα περιθώριο από αυτό το μέσο όρο .

Τα κριτήρια εντοπισμού ΑΧΠ για όλες τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών) θα περιλαμβάνονται και θα παρατίθενται στα τεύχη της σύμβασης που αναφέρονται στο άρθρο 53 και ειδικότερα στην Προκήρυξη της Σύμβασης και ενσωματώνονται στο σημείο 30 «Οποιοσδήποτε άλλες σχετικές πληροφορίες» του Παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α του Μέρους-Γ του ν. 4412/2016.

Οι οικονομικοί φορείς(υποψήφιοι ανάδοχοι) έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν τις εξηγήσεις που θεωρούν και κρίνουν σκόπιμες επί των θεμάτων που έθεσε η ΑΑ με τη σχετική πρόσκληση.

Οι εξηγήσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, με ποινή θεώρησης ως μη ικανοποιητικές από την ΑΑ, το περιεχόμενο των εγγράφων της σύμβασης (άρθρο 53). Οποιαδήποτε μη αποδεκτή απόκλιση από το περιεχόμενο των εγγράφων της σύμβασης σημαίνει την θεώρηση των εξηγήσεων ως μη ικανοποιητικών με βάση τις αρχές της παρ. 1 του άρθρου 18. Μη αποδεκτή απόκλιση είναι όποια δεν προβλέπεται ρητά στα τεύχη της σύμβασης, ιδίως δε σε ότι αφορά αυτά των περιπτώσεων (ε. ακριβή περιγραφή φυσικού αντικείμενου), (ια, τεχνικά χαρακτηριστικά, προδιαγραφές), (κδ.αα, προϋπολογισμό-τιμολόγιο-ΕΣΥ κλπ.) της παρ. 2 του άρθρου 53 του Ν.4412/2016.

Η αξιολόγηση των εξηγήσεων προτείνεται να γίνεται σε μία φάση για όλες τις χαρακτηριζόμενες ως ΑΧΠ και ανεξάρτητα για κάθε μία προσφορά, η δε διοικητική πράξη του αποφαινομένου οργάνου να είναι κοινή για το σύνολο των εξετασθεισών ΑΧΠ.

Εάν η ΑΑ για την αξιολόγηση των εξηγήσεων καταφύγει σε στοιχεία πέραν αυτών που περιέχονται στο τεύχη της σύμβασης και τις παρασχεθείσες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα (υποψηφίου αναδόχου), υποχρεούται να τα θέσει υπόψη αυτού και να ζητήσει εντός συγκεκριμένης προθεσμίας τον σχολιασμό ή αντίκρουση αυτών.

Αν οι εξηγήσεις μιας ΑΧΠ θεωρηθούν, μετά από δέουσα διερεύνηση και εξέταση

με πλήρη τεκμηρίωση και όπου απαιτείται με ποσοτικά στοιχεία και αποτελέσματα, ότι δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, η προσφορά θεωρείται ως μη κανονική σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 26 του ν. 4412/2016. Οι εξηγήσεις πρέπει να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της πρόσκλησης της ΑΑ και να είναι ειδικές και τεκμηριωμένες. Η ΑΑ οφείλει να εξετάσει όλα τα στοιχεία που παρατίθενται ως διευκρινήσεις ακόμη και όσα δεν εμπίπτουν στην παρ. 2 του άρθρου 88 του ν. 4412/2016.

Η ΑΑ μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο αν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται και η ΑΑ δεσμεύεται από την Αρχή της Νομιμότητας που διέπει τη δράση της Δημόσιας Διοίκησης να συμμορφωθεί με την Διοικητική της Πράξη με αυτό που προβλέπουν οι διατάξεις του νόμου, δηλαδή να απορρίψει την προσφορά (δεν υπάρχει δηλαδή διακριτική ευχέρεια, υπάρχει δέσμια αρμοδιότητα)

Όταν στις υποβαλλόμενες εξηγήσεις προβάλλεται και ο ισχυρισμός ότι ο οικονομικός φορέας έχει προσφέρει, για υποκειμενικούς λόγους χωρίς επαρκή τεκμηρίωση των λόγων αυτών, τίμημα χαμηλό με οικονομική απώλεια την οποία προτίθεται ο ίδιος ο προσφέρων να καλύψει με ίδιους πόρους, η εξήγηση αξιολογείται ότι δεν εξηγεί κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται και η προσφορά θεωρείται ως μη κανονική σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 26 του ν. 4412/2016.

Επομένως μετά την ουσιαστική και αντικειμενική αξιολόγηση των υποβαλλομένων εξηγήσεων δεν τίθεται θέμα αποδοχής προσφορών κάτω του κόστους.

Ο χαρακτηρισμός προσφορών ως ΑΧΠ για τις οποίες απαιτείται παροχή εξηγήσεων, η πρόσκληση για παροχή εξηγήσεων και η απόφαση περί θεώρησης των εξηγήσεων ως ικανοποιητικών ή απορρίψης τους θα γίνεται ως πράξη του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου της αναθέτουσας αρχής μετά από γνώμη και εισήγηση του αρμόδιου γνωμοδοτικού οργάνου (επιτροπή διαγωνισμού της παρ. 8 του άρθρου 221 για τις συμβάσεις έργων και της παρ. 9 του ίδιου άρθρου για τις συμβάσεις μελετών, παροχής τεχνικών υπηρεσιών και συναφών επιστημονικών υπηρεσιών).

Ο χαρακτηρισμός ως ΑΧΠ που απαιτούν παροχή εξηγήσεων γίνεται αμέσως μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών.

Η ανάδειξη προσωρινού αναδόχου Κωλύεται εφόσον δεν υπάρχει τελεσίδικη απόφαση περί θεώρησης των εξηγήσεων ως ικανοποιητικών ή απόρριψής τους.

Η διαχείριση των υποβαλλόμενων εξηγήσεων θα γίνεται με βάση της διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 4412/2016 «Εχεμύθεια»

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΕ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΝΑΤΙΘΕΜΕΝΕΣ ΣΕ ΑΧΠ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΟΙ ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΘΕΩΡΗΘΗΚΑΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ

- i) Οι παραχθείσες εξηγήσεις δεν αντικαθιστούν τους όρους των τευχών της σύμβασης.
- ii) Οι παρασχεθείσες εξηγήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και την Προϊστάμενη Αρχή για τον έλεγχο της εκτέλεσης της
- iii) Η υπογραφή σύμβασης με τη διαδικασία του άρθρου 105 του Ν.4412/2016 ανακοινώνεται αμελλητί, με αντίγραφο του υπογραφέντος συμφωνητικού:
- α) στο Σώμα Επιθεωρητών Δημόσιων Έργων του άρθρου 17 του Ν.4412/2016, για τακτικές και έκτακτες επιθεωρήσεις.
- β) Στην Υπηρεσία Τήρησης του Μητρώου ΜΕΕΠ, για ενημέρωση των φακέλων του (των) αναδόχου(ων).
- γ) Στον Ειδικό Σύμβουλο Ποιοτικού Ελέγχου (ΕΣΠΕΛ).
- δ) Στη Διαχειριστική Αρχή που χρηματοδοτεί το έργο, εφόσον είναι συγχρηματοδοτούμενο (για γ και δ)
- ε) Στο αρμόδιο Συμβούλιο Δημοσίων Έργων, για ενημέρωση του σε περίπτωση αιτημάτων περί την εκτέλεση της σύμβασης.

Και παράλληλα εξετάζονται:

α) Σε περίπτωση ανάθεσης μελέτης με ΑΧΠ

- Η υποχρεωτική ασφάλιση Επαγγελματικής Ευθύνης Μελετητή (ασφάλιση μελέτης) ως απαραίτητη προϋπόθεση για την υπογραφή της σύμβασης
- Η προσληψη Συμβούλου Ελεγκτή της Μελέτης (Τσέκερ) για τον έλεγχο τήρησης τόσο των συμβατικών υποχρεώσεων, όσο των αναφερομένων στην αιτιολόγηση της προσφοράς, με βάση την οποία ανατέθηκε σύμβαση με ΑΧΠ.
- Σε περίπτωση παραβίασης των συμβατικών ή των δεσμεύσεων της αιτιολόγησης

ο ανάδοχος να κηρύσσεται έκπτωτος, η σύμβαση να ανατίθεται στον επόμενο κατά σειρά μειοδότη και να επιβάλλονται πρόσθετες κυρώσεις στον έκπτωτο ανάδοχο, της απαγόρευσης συμμετοχής του σε διαγωνισμούς 6 μήνες και εγγραφή της ποινής στα Μητρώα επαγγελματικών παραπτώματων

β) Σε περίπτωση ανάθεσης έργου με ΑΧΠ

- Υποχρεωτική χρονική επέκταση της «κατά παντός κινδύνου» ασφάλισης κατασκευής του έργου μέχρι την οριστική παραλαβή
- Τα μελετητικά γραφεία που θα συνεργάζονται για την εκπόνηση των μελετών στη φάση της κατασκευής, να είναι υποχρεωτικά ασφαλισμένα με ασφάλιση επαγγελματικής Ευθύνης Μελετητών (ασφάλιση μελέτης)
- Τα μελετητικά γραφεία επίσης να διαθέτουν υποχρεωτικά σύστημα διασφάλισης ποιότητας των εκπονούμενων μελετών κατά τα πρότυπα **ISO**.
- Υποχρεωτικά η ΑΑ να προβαίνει σε Πρόσληψη Συμβούλου Διαχείρισης-Διοίκησης του έργου (Engineering Project management) για τον έλεγχο τήρησης των οικονομικών, χρονοδιαγραμμάτων, ποιοτικών υποχρεώσεων του αναδόχου, τόσο αυτών που απορρέουν απευθείας από σύμβαση όσο και εκείνων που έχει επικαλεσθεί στην αιτιολόγηση της ΑΧΠ για την ανάθεση του έργου. Είναι προφανές ότι το κόστος του ΣΔ θα καλύπτεται από εξοικονόμηση χρημάτων από το προϊόν της προσφερθείσας ΑΧΠ (πολύ μεγάλης έκπτωσης)
- Σε περίπτωση παραβίασης των συγκεκριμένων δεσμεύσεων της σύμβασης ή των παρασχεθεισών εξηγήσεων (της αιτιολόγησης) ο ανάδοχος να κηρύσσεται έκπτωτος, η σύμβαση να ανατίθεται στον επόμενο κατά σειρά μειοδότη και να επιβάλλονται ως πρόσθετες κυρώσεις στον έκπτωτο ανάδοχο η απαγόρευση συμμετοχής σε διαγωνισμούς για 6-μήνες και εγγραφή της ποινής στα Μητρώα επαγγελματικών παραπτώματων.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΟΤΣΩΝΗΣ
Ο ΑΝΑΠΛ. ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΥΚ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΔΕ - ΤΚ